

Arbetsmiljödömmar inom branschen

Som nämndes i tidigare nyhetsbrev har TBR under senare år arbetat mycket intensivt inom arbetsmiljöområdet och kommer att fortsätta med det. TBR har en vision och målsättning att samtliga medlemmar ska vara "certifierade" på så sätt att det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) implementeras i verksamheten.

Frekvensen av miljöinspektioner har ökat väsentligt under senare år vilket inte minst syns på det ökade antalet dömmar som verkställt. Den ändrade lagstiftningen, gällande ansvar, med företagsböter istället för "personligt" ansvar har gjort det lättare för myndigheten att utdöma "straff" i form av höga företagsböter - ett straff som kan vara nog så fördömande för det mindre och medelstora företaget. Nedan följer en sammanställning av ett antal:

Bygget skulle ha haft fallskydd

Arbetsmiljöverket krävde att Håkan Larsson med firma Håkans Bygg & Alltjänst skulle betala 40 700 kronor i sanktionsavgift. Företaget har utfört arbete utan att det fanns fullständigt fallskydd

Företaget protesterade och hävdade att Arbetsmiljöverkets föreläggande innehöll felaktigheter. Företaget uppfattade påpekandet från verket som en varning och har hävdat att inspektören inte sagt något om böter.

Förvaltningsrätten gör samma bedömning som Arbetsmiljöverket och dömer ut sanktionsavgiften.
22 november 2016, Förvaltningsrätten i Jönköping, mål 1740-16

Fallskydd saknades vid rivning av byggnadsställning

Arbetsmiljöverket krävde att Alcum AB skulle betala sanktionsavgift om 40 000 kronor eftersom fallskydd saknades vid rivning av byggnadsställning i samband med måleriarbete.

Enligt bolaget hade den anställde instruerats att han inte fick påbörja arbetet innan han fått hjälp av delägaren med erfarenhet av arbete i säkerhetssele. Arbetet påbörjades ändå och en fallolycka inträffade. Bolaget har anfört att man inte kan kräva att arbetsgivaren ska ha ständig tillsyn över den anställde. Vidare har förundersökning gällande vållande till kroppsskada lagts ner.

Arbetsmiljöverket har anfört att arbetsgivaren ska se till att arbetstagare följer givna instruktioner. Det ingår i arbetsgivarens kontroll. Denne kan inte hänvisa till att arbetstagaren agerat på eget bevåg.

Rätten konstaterar att bolaget har ett mycket långtgående ansvar för att försäkra sig om att anställda följer arbetsplatsens säkerhetsföreskrifter. Bolaget har också ansvar för att det finns en kultur på arbetsplatsen som innebär att säkerhetsföreskrifter respekteras. De muntliga instruktionerna om att inte påbörja rivningsarbetet på egen hand innebär inte att överträdelsen ska ses som ringa eller ursäktlig.

Domstolen dömer ut avgiften.

Arbetade utan utbildningsbevis

Arbetsmiljöverket krävde att Alcum AB skulle betala sanktionsavgift om 10 000 kronor för att arbetstagare som varit sysselsatt med byggnadsställning saknade giltigt utbildningsbevis. Vid arbetet inträffade en fallolycka, se även dom ovan i mål 653-16.

Bolaget medger att arbetstagaren saknade formellt utbildningsbevis, men att det fanns vana av fasadställningar och arbete med säkerhetssele i företaget. Dessutom utfördes arbetet sommartid då ingen byggnadsställningskurs genomfördes. Arbetstagaren hade därtill instruerats att inte inleda arbetet innan han fått hjälp av delägare med erfarenhet av arbete i säkerhetssele.

Rätten konstaterar att utbildningsbevis saknades och att skäl för att sätta ner avgiften inte fanns. Att ha

en anställd utan formell kompetens ligger inte utanför bolagets kontroll. Bedömningen ändras inte heller av att utbildningen inte kunde genomföras på grund av semestertider.

Domstolen dömer ut avgiften.
27 februari 2017, Förvaltningsrätten i Härnösand, mål 644–16

Fallskydd på delar av taket räckte inte

Arbetsmiljöverket ansökte om att byggföretaget GBJ Bygg Väst II AB skulle påföras en sanktionsavgift om 47 200 kronor eftersom arbete utförts utan tillräckligt fallskydd. Det fanns fallskydd på delar av taket, men arbete utfördes även där fallskydd saknades. Det upptäckte Arbetsmiljöverket vid en inspektion.

Företaget motsatte sig avgiften eftersom stolparna till skyddsräcket tagit slut och företaget väntade på leverans.

Förvaltningsrätten gör samma bedömning som Arbetsmiljöverket och beslutar att företaget ska betala den begärda sanktionsavgiften.
8 mars 2017, Förvaltningsrätten i Göteborg, mål 2128–16

Kemiska risker inte åtgärdade

Arbetsmiljöverket krävde att Limia Sverige AB skulle betala vite om 15 000 kronor därför att en del av verkets krav på åtgärder för att undanröja brister i arbetsmiljön inte hade genomförts. Vid en inspektion den 18 november 2015 krävdes åtgärder på 14 punkter mot ett vite av 100 000 kronor.

Vid ett uppföljningsbesök den 19 september fanns brister kvar på tre punkter. Bolaget saknade rutiner när det gäller hanterings- och skyddsinstruktioner för kemiska risker och hade inte bedömt om åtgärder behövs för att begränsa risken för ohälsa eller olycksfall i samband med de kemiska riskkällorna. Bolaget hade inte heller minimerat riskerna för exponering av vibrationer.

Förvaltningsrätten dömer ut det begärda vitet.
20 mars 2017, Förvaltningsrätten i Stockholm, mål 24562–16

Trucken skulle ha besiktigats

Arbetsmiljöverket krävde att företaget Formteknik Väst i Gislaved AB skulle betala 45 000 kronor i sanktionsavgift. Företaget hade använt en kombination av truck och arbetskorg till personlyft utan att den besiktigats.

Företaget protesterade mot sanktionsavgiften. Företaget ansåg att man efter påpekandet snabbt besiktigade arbetskorgen. Med hänsyn till att felet åtgärdades snabbt och att trucken användes sällan ansåg företaget att sanktionsavgiften var för hög.

Förvaltningsrätten ifrågasatte inte Arbetsmiljöverkets bedömning och dömde ut den begärda sanktionsavgiften.

Företaget överklagade domen, men kammarrätten ger inte prövningstillstånd.
11 april 2017, Kammarrätten i Jönköping, mål 374–17

Arbetstagare använde inte beordrad skyddsutrustning

Arbetsmiljöverket krävde att Eldpipor och Plåt skulle betala sanktionsavgift på 46 400 kronor för avsaknad av fallskydd vid takarbete.

Bolaget invände att i arbetsmiljöplanen som fanns tillgänglig på arbetsplatsen framgick att arbetstagarna skulle använda livlinor och selar. De tre arbetstagarna hade tilldelats personlig skyddsutrustning och både muntligt och skriftligt instruerats att använda utrustningen vid arbetet. En av dem följde inte instruktionerna och detta kan arbetsgivaren svårtligen lastas för, enligt bolaget.

Rätten finner att arbete utförts utan skyddsutrustning och bedömer att inte heller sanktionsavgiften ska sättas ned. Arbetsgivaren har långtgående ansvar för att arbetstagaren följer säkerhetsföreskrifter. Rätten anser därför inte att överträdelsen berott på omständigheter utanför firmans kontroll.

Förvaltningsrätten dömde ut den begärda avgiften.

Bolaget överklagade till kammarrätten, som inte gav prövningstillstånd.
18 april 2017, Kammarrätten i Sundsvall, mål 485–17

Hälsningar

Jan Rudblad
Branschansvarig
Direkt: +46 (0)8 440 11 74
Mobil: +46 (0)708 56 99 53
jan.rudblad@sinf.se

---

www.transportband.org

Tel. 08-440 11 70 | Box 22307 | 104 22 Stockholm